

„Soča“ izhaja vsak četrtek in velja s pošto prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „poslanical“ se plačuje za navadno trisporno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru.

SOČA

Glasiloslovenskega političnega društva goriškega za branbo narodnih pravic.

Posamezne številke se dobivajo po 10 soldov v Gorici v tobakarnici v gosposki ulici blizu „treh kron“. — v Trstu v tobakarnici „Via della caserma 60“.

Naročnina in dopisi naj se blagovoljno pošiljajo pod naslovom: Viktor Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Delcem in drugim neprimernim se naročnina zniža, ako se oglase pri uredništvu.

Vojna za osvobodjenje Jugoslovanov. Evropsko bojišče.

Zadnjič smo samo na kratkem omenili boj na južni strani Plevne, pri Lovcu. Turci sami so bili poskusili Rusom Selve vzeti, a ta poskus je bil za Turke jako nepovoljnega izida; kajti Rusi videči, da je Turkov namo, zagrabili so jih tudi v Lovcu in jih iz njega pregnali po ljutom, jako kervavem boju. Turci so namreč izgubili nad 2000, skorej samih mrtvih mož, sto bilo jih je pa vjetih, ostalim ostankom turške vojske je pa bil povrat v Plevno zabranjen in so bili proti zahodni strani zapodeni. Nij naša naloga, spuščati se v daljnje razpravljanje te ruske zmage, omenimo samo, da smatrajo vsi listi brez izjeme, tudi najbolj turkofilni, vzetje Lovca po Rusih kot jako nevarno turške vojske v Plevni pod poveljstvom Osman paše.

Dne 7. t. m. začela se je ruska ofenziva proti Plevni. Uže pred par dnevi se je bila raznesla vest, vsakako ne utemeljena, da so Rusi Turke prepodili iz Plevne pobivši in ranivši jih nebrojno število. Na vse zgodaj omenjenega dne bilo je mnogo ruskih, strelnih žrel v dobrih pozicijah nastavljenih proti turškim utverjenjem v Plevni. Ob pol sedmih so začeli ruski in rumunski topovi bljuvati ogenj in smrt na Turke in to se je nadaljevalo tudi drugo dne. Na južni strani zaseli so Rusi Tučenico. Rumunci združeni z Rusi bližali so se vedno bolj na severo-zahodni strani turškim utverjenjem. Turci napravili so ljut izpad iz Plevne, a bili so z odločno hrabrostjo odbiti; trinajsti rumunski polk se je posebno odlikoval, zato pa je bil ne le od svojega kneza, ampak tudi od ruskega carja močno odlikovan. Od juga, iz Lovca, privrele so Skobelevce ruske trume in zasele so jako ugodne pozicije pri Bataku, iz kojih se da streljati od strani na turška južna utverjenja in na mesto Plevno. Drugi oddelki Lovčke ruske vojske krenili so jo proti cesti, katera pelje iz Plevne v Zofijo; po tej cesti bližajo se Plevni, da zajamejo popolnem Turke v Plevni. Ko to pišemo, so najberže uže velikanski napad od vseh strani napravili Rusi in Rumunci na Plevno. Turci se branijo gotovo hrabro, a v očigled ruske presili ne bode jim drugoga ostajalo nego udati se na milost in nemilost ali pa žrtvovati na tisoče mož svoje vojske

prodreti čez Vračo proti Vidinu. A naj bi se Osman paši to tudi posrečilo, uže stoji Serbi ob meji in čakajo samo povelja, da udarijo čez mejo. Novejša poročila pa donajajo nam, da pojde v najkrajšem času 50.000 Rusov pri Turn-Severinu čez Donavo v Serbijo, kateri bodo združivši se s serbsko vojsko, 90.000 mož močni, uzajemno bojevali za hrbtom Osman pase. Tako stojé stvari do danes na zahodnem bolgarskem bojišču.

V vzhodni strani, proti Ruščuku, Razgradu in Šumli postavljene ruske vojske imajo povelje ogibaje se prevelikega prolitja krvi umikati se vedno čé tudi do Jantre, dokler ne bode Osman paša v Plevni popolnem uničen. Do danes ne stojé stvari ob Lomu tako slabo za Ruse, kajti Mehemed Alijeve vojske so komaj prekorale črni Lom. Se vé, turkofilni pisarji so uže pred nekaterimi dnevi raztrobili, da se Turki nahajajo uže v Obintniku mej Ruščukom in Bjelo, a to je ostalo le „pium desiderium“ teh škribačev; zato pa bomo le previdno ravnali, če tem podkupljenim pisarjem niti trohice ne verujemo.

Ruska garda, najmanj 60.000 mož izbrane vojske, mora biti v teku tega tedna uže onkraj Donave; potem pa ne bodo imeli več Turki besede, ampak govorila bode Rusija. Turčija je uže zamudila svoj čas, ne more jej pomagati nikaka še tako odločna ofenziva, prepozno je. Prihodnji teden bodo zaznamovani kot kervavi v zgodovini rusko-turške vojske.

Kaj vesela vest došla je minoli teden iz Černogore. Po dolgem obleganju udala se je turška posadka v Nikšičih na milost in nemilost; Černogorci izpustili so posadne turške čete in vse mohamedanske prebivalce proti Gačku; odvzeli so jim le orožje; dobili so tudi 21 topov, mnogo živeža in družih vojnih priprav.

Dopisi.

Iz Gorice, 12. sept. (Izv. dop.) (Ministersk ukaz v pospeševanje dobre cerkvene muzike; — prof. Povšeta tridnevno predavanje.) Njih eksceleca, minister za uk in bogočastje, g. dr. žl. Stremayr, je odposlal vsem deželnim glavarjem ukaz v zadevi cerkvene muzike. Naj mi bode dovoljeno, da tu objavim

slobodno poslovenjeni ukaz dolnjeavstrijskega dež. šolskega sveta, kojega je „Vaterland“ prinesel, da i našinci poizvedó, kako se ž njim okrajnim šolskim svetom na znanje daje ob omenjenem ministerskem ukazu. Glasi se blizo tako-le:

Vsled visocega ukaza od 12. maja t. l. št. 16.885 ex 1876 objavlja c. kr. ministerstvo za uk in bogočastje le-sim sledeče:

Po mnogostranskem opazovanju mora se reči, da se nahaja cerkvena muzika, katera ima, če se jo skrbno goji, veliko poblašilno moč na srca občinstva, v obžalovanja vrednem stanju. Vzrok tej prikazni išče se velikokrat v premenjeni uravnavi učiteljskih izobraževališč. Zaradi tega dohajajo ne le od cerkvene strani, nego tudi od muzikov-strokovnjakov, pa tudi od strani občinstva samega ministerstvu glasovi, da se more tej pomanjkljivosti v o kom priti le po ljudskih učiteljih, torej da naj se ono (minist.) trudi, da v tem obziru kaj izdatnega naredi.

Da-si ima skrbeti za dobro cerkveno muziko v prvi vrsti cerkvena oblastnja sama, tice ta zadeva vendar nekoliko tudi ministerstvo za uk in bogočastje, kateremu nij skrbeti le za gojitev vseh duševnih interesov, nego tudi za organizovsko in pevsko službo, koja se lahko po postavi se šolo strne.

Gospod minister je torej uže v točki 11 visocega ukaza od 26. maja 1874 (M.-V.-B.-Nr. 81) povdarjal važnost muzikalnega poduka na učiteljskih, posebej še omenivši, kako imenitno je to, da se kandidate poleg tega, kar se imajo navaditi za potrebo svojega prihodnega stanu, v prostih urah tudi kaj več podučuje v muzikalnem poduku, da bodo, po želji obč. in, lahko sprejeli na deželi cerkveno muziko ter tako ob jednom tudi poblaševali srca našega občinstva.

Pridrževaje si druga sredstva, katera bi utegaila povzdigniti propalo cerkveno muziko, ukazuje visoko ministerstvo za sedaj le to, da c. kr. deželne šolske oblasti gledajo na to, da se ne le po učiteljskih in učiteljskih izobraževaliških muzika skrbno goji, nego da tudi učitelji, osobito oni, ki služijo na deželi, resno skrbé za gojitev cerkvene muzike.

Na učiteljskih izobraževaliških naj se odslej pri pevskih urah posebno pazi na muzikalno teorijo, a osobito še na cerkveno zbornu petje (chor-

LISTEK.

Romanje na sv. Goro.

(S. Heine-ja)

1.

Na oknu sloneva mati,
V postelji sinek leži:
„Kaj nehčeš k procesiji vstati,
Ki že na Goro vrvi?“
„Oh nič ne vidim, ne čujem,
Tako sem mati bolán,
Po bledej ljubi vzdihujem,
Od srčnih umiram ran.“
„Na Goro poromaj z mano,
Pa kronico vzemi v roké,
Tam mati božja bolano
Ozdravi tebi srce.“
Vijó se cerkvene zastave,
Pobožne pesmi doné.
Na Goro, na svete višave
Pobožne trope hité.
Za romanji roma mati,
Za rokoj sina drži,
Oba zapojeta h krati:
„Češčena Marija si ti!“

2.

Nebeška kraljica v opravi
Najlepšej danes blišči,

Skrbi jej rojé po glavi,
Na Goro ljudstvo vrvi.
Ječeč od bolezní hude
Dari jej nosé ljudje:
Iz voska izdelane ude,
Voščene nogé i roké.
Kdor roko voščeno daruje,
Ozdravi mu bolno rokó,
Kdor nogo voščeno žrtvuje,
Ozdravi mu bolno nogó.
Zdaj plese pleše vesele,
Ki romat ob bergih je šel,
Na gosli gode debele,
Ki prste je gujile imel.
Z voščene sveče napravi
Otožna mati srce:
„To materi božjej zastavi,
Da tvoje ozdravi gorjé.“
Pred lice nebeške kraljice
Prine-e sinek srce;
Solzice lijo mu niz lice,
Iz prsij mu tožbe doné:
„O blažena devica,
O mati usmiljena!
Nebeška mila kraljica,
Usliši mi tožbo srca.
Prebival sem z materjo svojo
V velicem mestu svetá,
Ki v čast i slavo tvojo
Cerkva obilo imá.
I tam sem videl miléno, —

A grob jo krije temán;
Srcé ti darujem voščeno,
Ozdravi me srčnih ran.
Srcé mi bolano ozdravi,
Ki v bridkej tuzi trpi,
I pel bom zvečer i zarano:
„Češčena Marija si ti!“

3.

Z ubogoj mamicoj spava
V blazinah bolani sin,
Kar mati božja priplava
Počasno z rajskih višin.
Nad sinom se skloni pazno
I svojo mu dne dlan
Na bolno srce prijazno; —
I zginé smehljaje v stran.
To gleda mati v omami,
Še več nje vidi okó; —
Iz sladkih sanj se predrami, —
Psi lajajo preglasno.
I sin raztegnen leževa,
Živenja končal je bor,
Na bledem lici mu seva
Rumeni juternji zor.
I mamica roci sklene,
Ne vé, kaj ž njoj se godí;
Pobožno pesem zažene:
„Češčena Marija si ti!“
Lukavečki.

geang, §. 30. organizacijskega statuta.) Tudi naj se po učiteljskih za to skrbi, da se učiteljski kandidati o prostih urah odslej v šolskih prostorih vadijo v muziki.

Ako bi trebalo, da se muzikalna učila (Lehrmittel) pomnože, naj se to ministru naznani, sklicevaje se na ta ukaz.

Gospod minister podaja c. kr. okraj. šolsk. svetom to nalogo, da pri svojih nadzorovanih delajo na to, da ljudski učitelji gojijo cerkveno zbornu petje in muziko, ker je to velika želja ljudstva samega.

Zajedno naznanja g. minister, da je pripravljen zaslugi učiteljev, muzike podučujočih, na dostojen način poplačati, zaradi česar naj se posebno c. k. dež. šolske oblasti ob vsaki priložnosti — osobito pri podeljevanju remuneracij in odlikovanj, ozirajo na take učitelje, ki muziko po deželi skrbno gojé.

Okrajnemu šolskemu svetu se tedaj veleva s tem, da izrečenim nameram (intencijam) gospoda ministra ustreže s tem, da se ravna po teh naročilih, upotrebljavaje za to i druge dostojne načine.

Menim, da mi gospodje „Soci“ čitatelji nikakor ne bodo zamerili, da sem jim prinesel tu natančen ukaz gosp. ministra; mislim pa tudi, da človeku naj ne bode bita baš histrounemu, da iz goranjih vrstic spozna, da „violino bode skoro gotovo odklenkalo po učiteljskih.“ Pisatelj teh vrstic je po svojih bornih zmoglostih uže za časa bivanja ob obali adrijskega morja v „Soci“ trudil se dokazati, da je znanje glasovirja za učitelja potrebniše, nego li znanje violina. A dejalo se mi je: „Kaj boš ti ubogi s...c, zagovarjaš glasovir, ker znaš malo prste pregibati po njem: ne bode siten, kakor „koprači mušcon!“ Nu, da sem takrat resnico povedal v „Soci“, dokazuje mi goranji ministerski ukaz. Mislim, da mi bode vsak zdravomislec človek pritrdil, da oni muzikalni instrument je za učitelja koristniši, s kojim več lahko dostigne in mu več dobička nese. In to je baš — glasovir; kajti z glasovinom se lahko v šoli uči petja, uči se odrasle fante zbornega pevanja (chorgeang), a učitelj-glasovirec ima tudi dober prihodek kot organist, da ne jemljem v račun stovanja, katero mu dohaja po baš tej službi. Kaj pa učitelj violinist? Melodije lahko deco v šoli uči, družega — nič! Se vé, da je potreba, (ako hočemo, da bodo izhajali iz učiteljskih dobri orglavci), da so po teh zavodih nameščeni za učitelje muzike možje, ki zares znajo učiti petje in muziko. Niso še mojstri oni, ki morda le one dolgočasne „škale“ po takih šolah (Clavierschulen) učijo, ki so primerne bolj za „drobno-prste bledolične gospodične“; niso še mojstri oni, ki po učiteljskih gojenec učijo, da pojejo — a kaj rečem pojejo — tulijo, tisti božji: „sol, sol, re, re, do, do!“ Taki mojstri-ukaze naj bi se prišli učiti podučevanja v muziki v petju k našemu vrlemu „Slavčevemu“ pevovodju, ali če pa tega nočejo, naj se jih pa rakom zvižgat pošlje.

Danes se je končalo tridnevno podučevanje o „vinoreji“, katero je imel gosp. prof. Povše na kmetijski šoli. Nikoli ne bi bil verjel, da se kmet za kmetijski napredek toliko zanima. Sobica, v kateri se je podučevalo, bila je prenapolnena kmetskih poslušalcev. Bilo jih je kakih 50—60, tako, da je proti koncu vsacega predavanja uže precej sopeno postajalo. Celó nek deželni brambovec je zahajal k temu poduku, ke dar mu je čas dovoljeval. Vse to pa nas navdaja z najboljšo nadejo, da nas čaka boljša prihodnost; kajti „dass wissen ist macht“. Kot ne-

strokovnjak v kmetijstvu ne morem nikakor soditi vsebine Povšetovih predavanj, a to lahko rečem, da si moža, ki bi znal našemu kmetu popularniše govoriti, ne morem skoro misliti. Občudovanja vredno je prof. Povšeta govorjenje. Kakor bi čital, govori on nepretrgoma lep jezik, ki ugaja tirjavam logike in slovenske gramatike. Izraze, o kojih meni, da bi je kmeti ne razumeli, pové bolj po domače (dijalektično), ter poduk posladi kadkad tudi s kako smešnico. Gospod Povše ima vse vrline, koje se zahtevajo od dobrega učitelja: njegov poduk je lahko umljiv (lehak) in interesanten. Gospod prof. Povše podučuje nazorno (opisane kmet. aparate pokaže v naravi), pa si zna tudi z milim svojim ravnanjem s slovenskim kmetom pridobiti popolno njega nagnenost. Zaradi tega mislim, da le ustrežem kmetom, ki so z manoj vred poslušali prof. Povšeta tridnevno predavanje, da mu tu zakličem odsrčno: Slava!

Jean.

Iz Komna, 4. septembra. (Izv. dop.) (Suša; revščina; obiskovanje Komna od Tržčanov; Požar; princ virtemberški). — V komenskem okraju nij se nadejati boljše letine, nego je bila lanska; posebno pa na dolnjem Krasu. Skozi Komen ali Škerbino potovajoči vidi se nekaj zelenega, a drugod je vže vse solnce požgalo. Turšico je v najboljšem času tako stisnilo, da je ne bode nič več od lani. Ajda je že začela pobešati svojo glavo v zemljo, pa vendar upam, da bode za njo srednja letina.

Grozdje je bilo prav lepo pokazalo, ali bolezen se ga je tako strašanko poprijela, čeravno so se ljudje zveplanja, posebno letos, močno poprijeli.

Tukaj je nastala zares velika revščina. Celo zimo se je ubogi Kraševac blagom prodajalnice živel in se na pšenico zanašal. A predno so pšenico omlatili, so že bili vojaki po vaseh razposlani noseči plačilne naloge. Kmetič nij vedel, ktere ga bi najprvo plačal. Kraševac je zares tako globoko v dolg zabredel, da, če se v boljši letini nekoliko iz njega izvleče, se v drugi hujši cel noter zverne in tako gre kmet za kmetom nekdanje dobre hiše popolnem pod zlo.

Da je Komen letos tako močno pogostoma od tržaške gospode obiskovan, komu se imamo zahvaliti? Prvič, da je Komen prav na lepem mestu ležeča vas in se zdravim zrakom napolnjeno obnebeje; drugič, še precej lepa stanovanja in vsako se svojim čistim vodnjakom priskrbiljeno; in tretjič, točna postrežba v vseh krčmah, posebno pa pri gospodu Frideriku Švari, kateri se veliko trudi, da se gostom prav dobro in točno z dobro jedjo in okusnim kraškim teranom postreže.

Slišal sem Komenčane, da hočejo za drugo poletje več lepih stanovanj napraviti, da bode gospoda v Komen še rajša prihajala. To je prav!

V pondeljek, 3. t. m., nastal je bil ogenj v bližo Komna ležeči vasi, Gabrovica imenovani. Zgorela je štala, v koji je bilo okolo 30 stotov sena in 15 stotov slame.

V soboto zvečer ob 9. uri prihajal je sem princ virtemberški in je prenočil pri gospodu D. G. Drugi dan ob 5. uri popoldne odjahal je zopet v Trst. Govori se, da je prišel pregledovat prostor za šatorje, ker 12. t. m. pridejo vojaki iz Trsta in bodo tukaj vaje imeli.

Iz Trsta, 6. septembra. (Izv. dop.) Smrt Thiers-ova je tudi tukaj v Trstu osupnila in mislilo

se je celo, da bo ta slučaj kaj uplival na borso, pa nij čisto nič, ker borsa je postala kolikor toliko neobčutljiva in se je znebila tiste nervoznosti, katera se jo je bila polastila za časa Napoleona in je trajala do kraha. Mnogi tuk. politikarji, ki slišijo travo rasti, hočejo celo vedeti, da Thiers nij umrl naravne smrti, ampak da je postal žrtva viših državnih obzirov. To sumenje ima svoje uzroke v tem, da je Thiers umrl prav pred važnimi volitvami na Francoskem, ki bi bile morda sopenet njega postavile na predsedniški stol. Da je izvrstnemu, a staremu državniku morda skrajšala življenje notranja emocija ali razburjenost zaradi zadnjih dogodkov v Franciji, to je mogoče; a neverjetno je, da bi bila človeška roka prestrigla možu nit Franciji predraztega življenja. Thiers bil je velik, nenavadno produktiven učenjak in državnik; njegova avtoriteta podpirala je zdatno republiko na Francoskem, katere so se poprijeli celo konservativni elementi, ko je Thiers proglasil, da republika je najboljša oblika vlade za Francosko. Ves svet poprašuje zdaj: „Bode li republika v večji nevarnosti po Thiersovi smrti?“ Odgovor je lehak. Vsak narod ima tako vlado, kakoršna zasluži; če so Francozi zreli za republiko, jo bodo tudi po Thiersovi smrti ohranili, ker dobro ljudovlado ne vzdržujejo osebe same, ampak celi narodi. Vse kaže, da so Francozje po tolikih skušnjah postali zreli za republiko; če pa propade republika zdaj, bo to znamenje novih preprirov na Francoskem in počasnega propada tega naroda, ki je uže dosegel visoko stopinje omike in mogočnosti, kajti 3 dinastije bi se potem začele prepirati za Francoski prestol in narod bi pod temi večnimi prepiri konečno začel hirati in propadati, katerega propada zamore Francoze le prava krepost in velika požrtvovalnost rešiti.

Motil bi se, kedor bi mislil, da bodo Slovani postali svobodni in mogočni s pomočjo samo nekaterih oseb; Slovane zamore rešiti le njih lastni pogum, krepost in nepokvarjenost, kajti kakor vsak človek, je tudi vsak narod svoje sreče kovač in zadnji v veliko večji meri kot pasameznik.

Krepost pa je potrebna posebno nam Slovencem, da prebijemo velike nam preteče nevarnosti in se ustavljamo poželjivosti naših mogočnih sovražnikov.

Nočem ponavljati tožeb; prepogostoma javijo se jeremijade v slovenskih listih; slabi časi so zares prišli čez Slovence, a naš narod ne bo zaradi tega propal, krizo bomo prestali in postali deležni občnega slovenskega napredka, kateri se je začel širiti in nam daje uže zdaj dobre garancije, da tuja kultura ne bode izvila slovanstvu niti ene milje zemlje.

In mi primorski Slovenci, stražniki slovanstva na jugu, začeli bomo sopenet delati s podvojeno močjo, saj je to delo vrečno vsake žrtve in naših najplemenitnejših moči.

Naša socialna in politična društva naj se ohrabrijjo, da postanejo še delavnejša, kakor so bila dozdaj.

Mej ta društva štejem tudi rojansko čitalnico, katera je imela v nedeljo močno obiskan občni zbor, kateri je izvolil nov odbor. Izvoljeni so: g. Dolinar za predsednika, g. Cegnar za tajnika in g. France Dolenc za denarničarja in še štirje drugi odborniki. Odbor je dobro sestavljen in rojanska čitalnica bode tudi pod novim odborom delala z dobrim uspehom.

Po mojem menenju je še celo dobro, da se taki odbori vsako leto če le mogoče v osehah spremené, ker nova metla navadno boljše pometa, nego stara; zatorej pa sem se čudil dopisniku v „Narodu“, ki

Sodba v českim Brodu.

Historična novela.

(Česki spisatelj Prokop Chocholeček, poslovenil Andrejčekov Jože).

(Dalje).

„Ker hočete to vedeti“ odvrne vprašani popolnoma hladno se svojim hripglasom „to je kmalo povedano. Oger sem, kupčevalec sé sadjem, grem iz Ogerskega z blagom v Prago, a ker pelje cesta skozi Česki Brod, tedaj sem tukaj prenočeval, a bogda, prenočil bom še eno noč, da bi si živina, ki pride za menoj, nekoliko odpočila. Tako, sedaj veste vse, a zapišite si to; jaz bi to sam storil, pa ne unem pisati.“ Primator se je pomračil, zdele so se mu poslednje besede nekako posmehljive.

„Se ne vém vsega, ptujec“, pravi z jeznim, hrččim glasom. „Kako pride to, da si opustil svoje voze ter se sam podal pred njimi na pot?“

„Ne poznam nobenih predpisov“ odvrne Istvan z največjo mirnostjo „ki bi zapovedovali, da bi se kupec ne smel oddaliti od svojega blaga. Pa tudi tukaj vam lahko poslužim. V Kolinu se mi je pridružil jezdec, ki me je nagovoril, da bi z njim jezdil naprej do Broda, ker bode tukaj boljše postrežba in noče sam po teh krajih popotovati, ker je neki nevarna in so njemu samemu vže vzeli tukaj mnogo blaga.“

Primator se je stresnil, njegovo probadljivo oko je strmelo na Istvana, ki je čisto mirno zrl na primatorja.

„Ali je bil to mlad človek“ nakrat vpraša Gottlich. „Kje je, kam je šel?“

Istvan je popisal Jana, kakoršen je bil v svojem našemljenji, primator je pa pazno poslušal in pobevisi glavo zašepetal je sam seboj: „To tedaj ni bil on, a vendar ni mogel biti nihče drug, nego on! A kam je šel ta človek?“

„Še pred dnem je odjezdil“ odvrne sedaj krčmar „niti jaz, niti kateri mojih ljudi ga ni vprašal, kam. Jaz ne trpim nečasne zvedavosti.“

„Z bogom, soseda, z bogom, ptujec“ pokima primator, spustivši oba.

„Vidiš“, omeni Istvan na poti „kako mu je brž prešla želja po daljših vprašanjih!“

V velikih, tijskih dvorih v Pragi bila je velika gnječa ljudstva, da se je mogel človek komaj preriti. Natanjčno se je ohranila tudi za kralja Vaclava vsa Karlova ustanova, ki je imela namen povzdigniti trgovstvo v Cehih, pred vsem to, da je vsak kupec, ki je česko mejo prestopil, moral priti se svojim blagom v Prago ter ga tukaj izložiti po tri dni v tynskem dvoru ali „umgelto“, da bi si mogli praški kupci izbrati po potrebi in ljubosti. Zato je bilo pa zopet poskrbljeno za varnost na cestah, kakor nikjer drugod; zlasti za kralja Vaclava, ktere ga so imenovali njegovi nemški neprijatelji Lenega, vladala je takova varnost po javnih cestah, da kakor tedajšnji letopisci pripovedajo, mogel bi bil pustiti meh z denarjem na cesti, niti da bi se bilo treba bati, da jih kedo vzame. Zato eo pa tudi prihajali kupci od vseh strani, da celó iz daljnih Benetek in daljue Geneve z najrazličnejim blagom jako radi v Prago, kjer so bili gotovi, da se jim ne bo krivica godila, a da spečajo

svoje blago, kajti praški trgovci razvažali so ga zopet do Poljske in Šlezke ter v severno Nemčijo; da, tudi kupci iz temnih jako oddaljenih krajev prihajali so sami v Prago, da bi se preskrbeli s potrebnim blagom. Praga je bila podobna takrat neprestanemu velikemu trgu.

A ravno sedaj na početku leta 1411 zbralo se je v Pragi nenavadno število kupcev z raznovrstnim blagom; kajti ravno takrat sta stolovala v Pragi dva rimska kralja, vsak z obilnim dvorstvom. Vaclav IV., kralj česki in rinski, stoloval je na Višegradu, njegov stric Jošt, mejni grof moravski in tudi kralj rinski, akopram se je zval iz spoštovanja k Vaclavu in zaradi pogodbe pred volitvijo z njim storjene kralj mlajši, stoloval je na Hradčanih. Med Vaclavom in Joštom je gospodovala vedno prijateljska razmera in zastoj so bile vse poskusbe Zikmunta razdvojiti svojega brata Vaclava se stricem Joštom; oba, Vaclav in Jošt poznala sta dobro zvitega, verolomnega Zikmunta, a tem bolje sta držala skupaj; Vaclav je videl razun tega v Joštu najmočnejšo brambo proti zviščam svojega brata, ki si je vže večkrat prizadeval zapreti ga, starejega svojega brata, ter si prisvojiti njegove zaklade.

Na tynskem dvoru je bila, kakor je bilo vže povedano, velika gnječa. Dan 16. prosinca je bil krasen, zimsk dan; dopoldanje soluce se je lesketalo po sneženih plasmih, spreminjaje jih v jasno žareče diamante; čudo, da ni okó oslepilo. V njegovih žarkih so se lesketale različne stvari iz zlata in srebra od italskih mojstrov umetno izgotovljene, ktere so florentinski kupci v tynskem dvoru na ogled in razpro-

nij ravno delikatno omenil nekaterih oseb, ki so uže dosti storile za narod in ki gotovo imajo prav tehtne razloge, da so se odpovedale častni nalogi, biti še dalje na čelu društvu. Preostrá sodba nij koristna. Kakor sem Vam uže poročal, snuje se v Trstu neko vseslovensko društvo. To društvo pa bode imelo bolj materialno podlago, ker mnenje je prevladalo, da v Trstu pred vsem potrebujemo vzajemno podpornega društva.

Kakor sem zvedel, izdelujejo nekateri gospodje vže pravila za novo društvo, v katerih pravilih se bode ozir jemalo ne samo na vzajemnost v materialnem, ampak kolikor mogoče tudi v duševnem obziru.

Še nekaj mi pride na misel. V „Narodu“ je nekdo sopes sprožil misel, da bi se v Zagrebu osnoval list, ki bi prinašal zraven slovenskih, tudi srbsko-hrvatske dopise. To misel so uže poprej sprožili nekateri tržaški Slovenci in so menili, da bi moral tak list v Trstu izhajati; a nek dopisnik v „Narodu“ je imenoval to idejo — abotnost, ali kaj enacega in jez se čudim, kako se je drznil še kak drug „Narodov“ dopisnik, ki gotovo čita naš slovenski dnevnik, sopes zagovarjati prav tisto idejo: Pamet je navadno v manjšini, zato pa se bom jez varoval odslej nositi sove v slovenske Atene.

Res, da Vam povem: Hrvatski listi imenujejo Vas Goričane separatiste; jez verujem, da so v Goričah separatisti, pa oni separatisti nijso Slovenci. Sicer pa tudi separatizem nij brez svoje dobre strani: on spodbuja k tekmovanju in potrebno bi bilo, da bi začelo mej Slovenci pravo tekmovanje in večja delavnost.

Tukaj v Trstu sluje neko pevsko društvo, ki se zove „Allievi Sinico.“ To društvo se večkrat javno producira in oni dan je celo nastopilo v javnem vrtu; a zagotavljam Vas, da nij niti senca proti našemu „Slavcu“, in vendar tukajšnji listi to društvo povzdigujejo v tretje nebo. Zatorej pa menim, da bi bilo dobro, da bi „Slavec“ enkrat v Trstu ali saj blizu Trsta nastopil. Uže par dni imamo v Trstu prav močno burjo; srečni vi Goričani, ki ne potrebujete tacega ventilatorja, da bi Vam zrak čistil.

Trst, 12. septembra. (Izv. dop.) (Tužna Istra pa Italijani). Tukajšnji list „Il Cittadino“, ki je v občé Slovanom še precej pravičen, vkljub temu pa zanikava vse pravice Primorskim Slovanom, kar se ravno popolnoma ne ujema; primesel je svoji številki od 7. t. m. članek iz Istre pod naslovom: „Italiani e Slavi.“ V tem članku hoče dokazati, da je bila Istra iz prvih zgodovinskih časov sem vedno italijanska, da so se le Italijani poklicali Slovane v Istri, da bi obdelavali pusto in zapuščeno istrsko zemljo in da ker je v Istri Italijanstvo kulturni element v Istri, bi se morali tudi udati Slovani temu elementu ter poitalijančiti se, kakor se je to tudi dozdaj godilo. V Istri govore se razni slovanski jeziki, a največ hrvatski, do katerega jezika, ker je najlepši, imajo Istrski Italijani še največjo simpatijo in so ga dozdaj tudi „respektirali.“ Vendar pa nočejo, da bi ta jezik postal občen v Istri, da bi se ga vpeljalo v šole in javne urade, ker to bi bilo jako težavno in največ škodo trpela bi pod tem kultura, katera bi po tem začela propadati. Nadalje pravi „Cittadino“, da Slovan ima naravni nagib za poitalijančanje in da je treba ta nagib izkoristiti v interesu cele Istre, v interesu Slovanov samih (sic), da ne zaostanejo v napreduku, — kajti mnogo je Slovanov v istrskih mestih in manjših kra-

dajo izložili. Ondi so razložili Benečani različno drago tanci in sukno, različne korenine in kadila, ktera so njihove galeje iz daljne Azije in Afrike pripeljale. Krasne nožnice in drugo vojaško orodje bilo je razloženo na drugem mestu. Z eno b sedo, na kar koli si je človek pomislil, vse je bilo tukaj, da celo sadje različnega plemena, prijetnejše in krasnejše, nego v Cehih raste, imelo je tukaj svoje mesto. Ondi je ravno izkladal mož v ogerskej obleki različne vrste jabelk na skladišču, le slabotno iz desk zbito, a kupci njegovi sosedje so se zaničljivo posmehovali, ko bi to bile smokve, pomeranče ali citrone — ali jabelka. Kaj hoče s temi tukaj?

Trop mladih plemičev prišel je ravno na dvor; enim so vihrala na kapah bela in modra peresa, drugim rudeča in bela, znamenje, da se bili prvi iz dvora mejnega grofa Jošta, drugi pa so bili dvorniki kralja Vaclava. Le eden je bil med njimi, ki ni spadal, kakor je zunanost kazala, k nobenemu iz med teh dvorov. akoprav je bilo znati, da je z vsemi v dobrem prijateljstvu, kar se je razvidelo iz njihovih pogovorov.

„Kakor pravim, Jan, dragi brate“ dejal je eden iz dvoranstva Vaclavovega „kar se tiče lišpa, svetujem ti, da bi se ogledal tukaj, kar pa orožje zadevlje in oklepe, pojdi v mečarske ulice; naši mojstri sicer ne delajo tako bleščéce, pa bolj stanovitno. Nili res?“ obrnil se je k drugim. „Kaj pak“ pritrčil je eden izmed dvorstva Joštovega „ker gospod iz Lstibora neče sprejeti službe pri dvoru, ni mu treba tako bliščécega, kot trduega orožja.“

(Dalje).

jih, kateri so primorani govoriti se svojimi očenci italijansko in še celo otroci tistih slovanskih družin, ki so ostale v Istri po in vsled zidanja istrske železnice, poitalijančili so se v kratki dobi. Torej mora vsak Istrijan, kateremu je na srcu blagor lastne domovine in nujna postranski namenov, podpirati na vso moč poitalijančanje Istre in želeži, da se vpelje v istrske šole, kder žive Slovani, hrvatski jezik kot svobodna materija za tistega, ki želi seznaniti se s tem jezikom, a kot podučni jezik mora ostati izključljivo italijanski, kateri ostane vedno materni jezik cele Istre, naj se proti temu še toliko upirajo oni večinoma tužci, ki nameravajo kaliti mir in delati stranke. „Cittadino“ sklepa po tem, da bo Istra le po tem srečna v duševnem in materialnem zmislu, če se bode pridno poitalijančevalo in če se zajezi delavnost onih tužcev, ki so sovražniki istrskega blagostanja.

Ta članek, kateremu je treba priznati mirno pisavo, je jako zapeljiv in gotovo nij ostal brez vtisa na one ljudi, ki mislijo od denes do jutre in katerim je „zlato tele“ Bog; takih ljudi pa je mnogo mej istrskimi Slovani; zatorej pa je silno potrebno, da slovansko časopisje pobija take hinavske izjave.

Kar se tiče zgodovinskega dela tega članka, je potrebno opozoriti občinstvo na italijanske zgodovinarje à la Kandler; ta gospod, tržaški historiograf, je iznajdel metodo, iz vsacega še tako slovanskega imena izsesati italijansko korenino; on je napisal toliko zgodovinskih abotnosti, da so mu celo Nemci, ki vendar nijso prijatelji Slovanov, pridejali ime: „Geschichtemacher“ in da učenjaki Kandlerjeva dela niti ne prištevaljo v vrsto učenih preiskav.

Znano je tudi neunenjakom, da so v Istri prebivali od najstarejših časov Slovani, nikoli pa Italijani, kateri so se v Istri naselili prav tako kakor v Dalmacijo pod uplivom beneške republike; istrska mesta resnično kažejo popolnoma beneški značaj; a ta istrska mesta so skoro vsa ob bregu Adrije; notranja Istra bila je od starih časov sem slovanska in je celo v srednjem veku, kakor se lahko vsakdo prepriča iz Walvazorja, spadala mnogo časa pod Kranjsko. Beneška mesta so se še celo močno bale napadov od strani Slovanov, kar je dokaz to, da so vsa ta mesta proti notranji Istri utrjena, beneška Istra bila je prav mala in še ta močno pomešana se Slovani. A naši primorski Italijani prisegajo na resničnost Kandlerjevih preiskav in se ne brigajo za nepristransko zgodovino; oni so se zvičeli v historično laž.

Kar pravi „Cittadino“ o poitalijančenju slovanskih družin v istrskih mestih, to je žalostna istina, katero moramo mi Slovani sami priznati; saj predobro vemo, da se nam še celo v Goričah in v Trstu izneveri mnogo naše krvi, kako pa ne bi se v Istri, ki je bila dozdaj popolnoma zanemarjena od slovanstva. Pa prav to mora drugače postati tudi v Istri. V Goričah nij bilo pred leti niti ene družine, katera bi bila občevala mej seboj in celo se svetom po slovensko; a denes nahajamo uže več takih družin, katere se množé od leta do leta in se bodo toliko bolj množile, kolikor bolj bode napredovala ideja slovanstva in da ta ideja krepko napreduje, o tem nij več dvombe; naj Italijani in Nemci še bolj zaježavajo in se vtrjavajo proti slovanstvu, zadržali ne bodo, da slovanstvo postane tukaj ob Adriji gospodar injenja biti hlapec. Vprašanje časa je torej, kedaj pride rešitev za istrske Slovane, a pride prav gotovo in sedaj le na vasi omejeni slovanski element preselil se bode celó tudi v mesta, torej razširil se do obalov Adrije, ker pomnožitev prebivalstva prav kakor goriškega ali tržaškega dohaja iz dežele, ki je za temi kraji in prav taka razmera je v Istri. Kar se pa tiče dokaza, da more Istra le po tem uspešno napredovati, če se slepo vrže v naročje italijanske matere, mi bode „Cittadino“ dovolil, da izrazim svoje temeljite pomisleke ter naravnost imenujem piškav oni dokaz. Istrska mesta so še precej napredovala, dokler so bila spojena z Beneško republiko, ker so dobivala od tam mnogo življa in se je tudi njih trgovina naslanjala na beneško bogastvo; a odkar so propadle Benetke, so vsa istrska mesta obtičala tam, kder jih nahajamo denes. Zidalo se je prav malo ali nič, mesta ostala so jako primitivna, ljudje se bavijo k večjemu s prvotnim ribstvom, o kaki obrtniji nij duha ne sluha in poljedelstvo okolo mest nij nič boljše, nego v notranji deželi. To malo, kar se sploh napreduje v Istri, prinesli so tužci in tako primitivnega življenja in mišljenja nij menda nikder v Avstriji, nego v Istri, izvzemši Pulj (Pola), katero mesto pa je povzdignila edino le vlada, da je tam napravila vojno luko in pomorski arsenal in tija poslala močno kolonijo uradnikov vsake vrste, vsled česar dobilo je to mesto nekam internacijonalni značaj.

Če v 100 letih nij mogla italijanska kultura, kateri je bila Istra izročena popolnoma, ker jo je podpirala tudi vlada, toliko manj bo v stani ta pri nas čisto izolirana kultura na dalje napraviti iz Istre srečno deželo. Vendar pa se ne more reči, da Istra nijma prihodnosti; ona jo ima; ampak pasti mora ona zagraja, ki jo tako kineškom zidom loči od cele države in od slovenskega sveta, ki se razprostira povsod za Istro.

Naj pride slovanstvo do veljave in naj se začé-

nja širiti njega upliv, po tem ne bomo samo v Trstu in Dalmaciji, ampak tudi na obalih Istre drugače govorili. Dozdaj so Istrski italijanski bogataši ubozeza slovanskega kmeta samo žulili in mu kri pili; oni mu nijso pustili do nobenega razvitka, ne duševnega ne materialnega, oni so ravnali malo boljše z Istrskim kmetom, kakor bosenski begi z ubogo slovansko rajo in to naj bi bila tista sreča, katero „Cittadino“ hvalisa? Da Istra zamore srečna postati; a ne dokler bodo tam italijanske pijavke gospodarile, oni tužci, katere „Cittadino“ graja, merajo priti v Istro v še večem številu in zbijati pod robstvom živeči narod, kakor se je to godilo in se še godi v Bosni; slovenska duhovščina, slovanski učitelji, trgovci, slovenski obrtniki — ti so onim Istrskim Italijanom, ki nič ne delajo, pa vendar svoj život mirno redé in pasejo, tern v očeh; a prav ti morajo priti v še večem številu v nesrečno Istro, da bode tam vladalo duševno in materialno blagostanje, da postane iz roba svoboden istrski Slovan!

Toliko za denes „Cittadino“ v odgovor in v poduk in odgovor vsem onim, ki menijo, da je Istra vže pripravljena za italijansko kraljestvo.

Politični pregled.

Naš presvitli cesar je bil te dni pri vojaških manevrih v Kašovi na Madjarskem. Po naključji je bil god carja Aleksandra, Mej mnogimi zbranimi odličnimi možmi vojaškega in tudi družega stanu napil je cesar na zdravje svojega druzega brata in zaveznika, ruskega cara. Kedor še nij do sedaj bil prepričan o trdnosti trocarske zveze, ne bode več odalej zaradi tega v dvomu. Najlepše pa je, da so vendar Madjari pri odhodu Nj. veličanstva iz Kašove upili „Eljen a törökök“, to je „Živili Turki!“ Gotovo jim tega nihče nij zameril, saj se mešajo Madjarom možgani in ne vedó, kaj učinjajo.

V državnem zboru je davkvska reforma na dnevnem redu. Zadnjčt smo zabilježili menenje dunajskih listov, da se utegne obravnavanje odsekovih predlogov odložiti. Temu, kakor je skorej gotovo, ne bode tako, kajti javlja se, da je večina poslancev za nadrobno debato o reformi uže pridobljena. Tekom tega leta torej bode imela vlada nova sredstva v rokah, po katerih misli finančni minister nekoliko milijonov več v državno blagajnico dobiti.

Francozki dedič po Thiersovi smrti, Gambetta, je bil „in contumaciam“ obsojen na 3 mesece zapora in 2000 frankov globe zaradi ničesa, ali bolje zaradi tega, da ga odtegnejo republikancem ob priliki novih volitev (ter da mu vzamejo volilno pravo za pet let. Sedaj je na Francozkem svoboda v cvetji! Pa so tudi možje za to na kermilu sedaj! Zaradi obsodbe Gambettove vré močno po Parizu in bojé se celo velicnih nemirov. To pa je uže znamenje, da so Francozje zadovoljni sê svojo sedanjo vlado, ali ka-li!

Černogorci pod Sočico pobili so zopet Turke pri Jezeru poleg Kolašina, usmrtili jih 600 in ulovili jih 100 turških divjakov. En del turške vojske pa je bajé popolnem od Černogorcev zajet. Slava takim junakom!

Izpred Plevne se javlja po privatnem potu, da so vzeli Rusi najmočnejša turška utverjenja pri Grivici.

Razne vesti.

DOLŽNIKOM! Vse stare dolžnike opominjamo zadnjkrat, da plačajo še v teku tega meseca svoj dolg naši administraciji, ker drugače jih bomo v listu objavili in če tudi to ne izdá, advokatu izročili.

Iz Tolmina se nam piše: V zadnjem listu „Soča“ poje pohvalo nekdo Kobariskim pevcom, paje tudi zaslužena pohvala. Res jih je le pet možkih in ravno toliko nežnih ženskih glasov, a ta zbor poje takó, da mora vsacega osupniti, kateri jih čuje. Tudi pri nas v Tolminu bi kaj enacega bilo mogoče, ko bi strankarstvo ne vladalo, vsled česar nam pomanjkuje podpore potrebne. Imamo izvrstnega organista, res je! A kaj pomaga, če se ta za to nič ne briga. Sicer je res, da nimamo tenorista, ker nam je odstopil; zakaj, to mi nij znano. Morda zató, ker reda nij? „Soča“ opomenja, naj za to čast, duhovščina nekoliko skrbi; pač treba bi bilo tega prav v Tolminu.

Saj nij treba družega v to svrhu, nego ozreti se po starih, nekaj slavnihi pevcih tolminskih in pridobiti si jednega tenorista, pa pojde in ne zaspi petje v Tolminu. Na dalje, prepustimo to stvar vso našemu najboljšemu muzikarju in spodbujajmo ga samo, a uka-
zuje naj nihče, kakor je navada pri nas.

Tolminske farmane veseli lepo, ubrano petje v cerkvi, a ne rujojenje. Nij čuda, da so v Kobaridu vsega zmožni, pa so tudi vsi edini in mej njimi ne vlada strankarstvo, kakor pri nas. Posnemajmo Kobaridce!

Mlada zaljubljenca. V Grunenwaldu sta pred nedolгим časom dva sprehajajca se gospoda nalezela na 12 letnega dečka in 10 letno deklico. Otroka ju poposita, da jima kaj jesti dasta. Obnašanje, kakor tudi umazano oblačilo obeh otrok se je gospodoma čudno zdelo. Po daljšem pogovarjanju izvesta, da je deček nekega lastnika sin, v deklica hči nekega oficirja. Zaljubila sta se močno drug v družega in ker jima strši ljubkovanja niso dopustili, sklenila sta uteči v samoto ter združena tamo živeti puščavniško življenje. Se ve, da sta iznenadjena gospoda po tem vse storila, da sta pripravila „mlada zaljubljenca“ zopet k staremu domov, kjer ju gotovo nič družega nij čakalo, kakor par prav krepkih.

Blagoslovljenje nove vojaške zastave. — Pretečeno nedeljo 9. sept. so blagoslovili prevzvišeni knezonadškof Andrej novo zastavo tukajšnega pešpolka. Točno ob 10. uri so se pripeljali visoki pastir do cerkve sv. Ignacija, kjer so bili od duhovščine sprejeti. Na Travniku so stali vojaki in po vojaško prislega nadškofa pozdravili. Precej potem se je začela nadškofova maša v pričo naj odličnejših gostov, svetnega in vojaškega stanu. Pred velikim altarcem bil je postavljen poklekni okinčan s prekrasnim šopkom in sedež za botro zastave, visokorodno in prevzvišeno gospo Pino, ki je namestnica bila presvitle cesarice. V pregrnenih klopeh na desni strani so bili med drugimi: poveljnik vojvoda Württemberg, namestnik baron Pino, deželni glavar dr. Pajer, okrajni glavar baron Rechbach, mestni župan Deperis, več generalov in drugih vojaških dostojnikov. Na levi strani mnogo povabljenih gospej v dragih oblekah. Pred botro je stal ves čas maše vojak držeč v roki novo zastavo, kateri je presvitla cesarica darovala krasna z zlatom vezena trakova. Po končani sv. maši, med katero so vojaki na koru svirali, začeli so prevzvišeni nadškof novo zastavo blagoslovljati. Lepo je bilo videti prečastitljivega nadškofa v lepem ornatu stati pred zastavo, obdanega od zadej od duhovščine, od spredej pa od čverstih častnikov, ki so svoje sablje iz nožnic potegnili, kakor bi bili pripravljani na mah vdariti na sovražnika in zastavo braniti. Blagoslovljenje se je vršilo po predpisanem cerkvenem obredu. Na to so izročili nadškof blagoslovljeno zastavo dotičnemu častniku, ki je v pričo visokorodne botre privezal trakove in duhovščina z nadškofom in vsi drugi gostje podali so se pred cerkev, kjer je bila pripravljena miza. Na njo so položili novo zastavo in začeli pribijati žblje. Nadškof so zabili prve tri, potem botra baronovka Pino, generali, vojaški dostojniki do nižih šarž. Škoda, da je začelo deževati. Vojaki so stali ves čas med zabivanjem žbljev na Travniku, godba pa je svirala. Med tem, ko so vojaki prisegali k novi zastavi in defilirali, je lilo, kar se je dalo.

Vojaška ta svečanost je privabila mnogo ljudstva v mesto, pa v cerkev niso mogli, ker so bile duri povsod z vojaki zavarovane. Bog dodeli zmago, kjer in kadar bo vihrala nova zastava.

Iz Gorjanskega na Krasu se nam naznanja, da je bil enoglasno za župana izvoljen gosp. Štrekelj, za podžupane pa gg. Jozef Uršič in Jan Tavčer. Veselje in zadovoljnost vsled tega je obča. Sedaj se pa gotovo zopet mir poverne v našo občino, katerega smo takó pogrešali pod Kovačevim županovanjem.

Kanalska čitalnica napravi v nedeljo 14 dni veliko koncertno besedo, glediščno igro in tombolo s krasnimi dobitki; dohodek je namenjen Ročinskim pogorelcem. Kanalcí so rés veliko žrtvovali že za omenjene reveže. Nabralo se je v Kanalu samo v denarjih čez 160 gl; toliko vrednosti in še več se jim je obleke razdelilo. Tudi gospoda, ktera čez letni čas tukaj biva, ni zaostala; podarila jim je precejšno svoto denarja in je nakupila nekaj komadov tkanine, iz ktere jim sracije in drugo obleko napravi. Slava jim!

Kanalcí so rés pokazali, da ljubijo svojega bližnjega. Posnemajte jih!

Raspis stipendij. V. c. k. višjem zavodu za kmetijstvo in gojzdarstvo so z začetkom šolskega leta 1877-78 tri državni stipendiji, vsaki po štiri sto forintov (400), raspisani in sicer eden za dijake gojzdarstva, druga dva pa za dijake kmetijskega odseka.

Prosilci stipendije morajo poslati svoje prošnje na misterstvo kmetijstva, katerim se mora pridjati spričevala uboštvá in zrelostnega izpita gimnazije ali višje realke in druga potrebna spričevala in jih najdalje do 30. septembra rektoratu omenjenega višega zavoda izročiti. Ministerstvo kmetijstva.

Milodari za onesrečene Ročinjce. Gospodje Oroslav Dolenc, fabrikant voščenih sveč v Ljubljani 5 gl. — Mat. Pirc, stolni vikar v Gorici 1 gl. — J. Scalettari, posestnik in trgovec 2 gl. — Dragotin Casagrande 1 gl.; Josip Kotnik, posestnik in gostilničar v Gorici 1 gl. — A. P. iz Bilj 1 gl. 30 s. — And. Jeglič, 1 gl. — Lovro Rabič, 1 gl. Konvent milosrčnih bratov v Gorici 5 gl. — in dalje p. u. prior omenjenega koventa g. Horaček posebno za svojo osebo 1 plajš, 2 prsnika, 1 sukno, 2 klobuka in 5 sracij. Skupaj 18 gl. 30 s. Prištevaje temu še g. Ivana Gorjup-a (Soča št. 36). gl. 10 — znaša vse skupaj 28 gl. 30 s., kar se je odposlalo danes dotičnemu odseku v Kanalu. Kar pa zadeva poprej omenjeno obleko, naj bi se po to ko hitro mogoče zanesljivo osebo poslalo. Predsedništvo slov. Čitalnice v Gorici, dne 14. septembra 1877.

Predsednik: Jeglič. Tajnik: Vidic.

Slovenska maša. Gosp. Anton Hribar, učitelj godbe na c. kr. dekliskem učiteljsku v Gorici in „Slavček“ pevovodja namerava izdati slovensko mašo — posvečeno prečast. g. Juriju Grabrijanu, kanonik-dekanu vipavskemu v spomin zlate maše 19. septembra 1875 — za moški čveterospev in zbor s spremeljevanjem orgelj ali harmonija, ako se do konca tekočega leta toliko naročnikov oglasi, da bi bilo mogoče tiskovne stroške vsaj deloma poplačati. Besede so (po latinskem originalu, kakor ga mašnik bere) od najboljših slovenskih pisateljev.

Po celej Evropi sloveči dr. Ed. Hanslick piše o tej maši iz Dunaja 26. januarja 1876 sledeče: „Indem ich Ihre Messe mit bestem Dank zurücksende, erlaube ich mir zu bemerken, dass dieselbe ob ihres echt religiösen, frommen Charakters und ihrer Einfachheit mir zur Aufführung beim wirklichen Gottesdienst sehr passend erscheint.“

J. Herbeck, c. k. vodja dvorne opere na Dunaji piše: „Ihre Messe bekundet ein recht hübsches Streben nach Sangbarkeit und natürlicher Einfachheit.“

Pisni hrani g. skladatelj v Gorici ter se o navedenem lahko vsakdo sam prepriča.

Da se bode potrebno število tiskalo, naj vsak naročnik naznani, koliko iztisov partiture, za orgle ali harmonij, in koliko komadov vsacega posameznega glasú želi imeti.

Raspis učit. službe

tretje verste na slovenski ljudski šoli v Dolini. Dohodki po določbah deželne postave 3. novembra 1874 št. 30.

Prošnje naj se vložijo v 14 dneh po prvem objavljenji pri

C. K. OKRAJNEM ŠOLS. SVETU
v Kopru, 6. sept. 1877.

Ferd. Wokulat v Gorici

priporoča staršem in dijakom k bližnjemu začetku šolskega leta svojo zalogo učnih knjig in šolskih potrebščin za vse mestne in ljudske šole.

Oglas.

Starši pozor!

Dne 1. oktobra t. l. prične tukaj tečaj ali kurs za izobraževanje učiteljic v ženskem roko-delstvu, in sicer: drugo in zadnje leto. Sprejemajo se deklice, ki so

I. 17. leto uže končale, ali vsaj do 31. decembra t. l. isto dovršile;

II. da so dobrega zadržanja in telesno sposobne;

III. ki so ljudsko šolo zveršile, in

IV. v ženskih ročnih delih uže nekoliko izurjene. Starši! Lepa priložnost se Vam ponuja še letos svoje hčere s znanostimi oskrbeti, katere so vsaki gospodinji neobhodno potrebne; temveč, ker se ravno s temi znanostimi lahko kaj prislužijo pa celim občinam k blagostanju pomagajo.

Kandidatinje, ki se mislijo vpisati, naj se do 30. t. m. ustmeno ali pismeno pri podpisanim voditeljstvu oglasé.

Voditeljstvo ljudske šole v Tolminu,
4. septembra 1877.

Naznanilo.

Gospodične dobé stanovanje in ceno preskrbljevanje pri Antoniji Maurer, učiteljici v Via Ascoli (Ghetto) h. št. 9, prvo nadstropje v Gorici.

Franc Pichler,

sódar v Mariboru na Dravi, priporoča se za izdelanje sódov za vino in pivo iz najboljšega slavonskega hrastovega (dbovega) lesu vsakoverstne velikosti od 25 litrov naprej — po najnižjih cenah.

Prodajalnica blaga in špic (pic)

VALENTINA GORIUPA

v Gorici v Raštelu h. št. 298.

Usojam si opozoriti mnogo spoštovane duhovnike goriske nadškofije, moje dobrohotne kupovalce, da mi je došlo te dni iz prvih Lionskih in Pariških tovarnic mnogo raznoterega cerkvenega blaga z naj-novejšimi risanji, kakor:

Damask, popolnoma svila, na pol svila v raznih barvah.

Damask, popolnoma svila, na pol svila s pozlačeni cveticami v raznih barvah.

Na pol damask, pol svila s cveticami v raznih barvah.

Grós v raznih barvah.

Mašni plašči in pluviali (za večernice in pri procesijah) popolnoma izdelani in kar je še zraven potrebno.

Ogrinjala in stole, popolnoma svila, na pol svila, volna.

Razne borde, nespremenljive, zlate, srebrne, pozlačene, svilnate, ozke in široke.

Spice, cvirnaté in bombažaste.

Platno za albe (mašne srajce), rokete in drugo cerkveno perilo iz cvirna prvih tovarnic v Ceskem in Šlezkem.

Peruvienes, Doshking, Tüffel, Rips, Principtas, Drap d'été, Brunel, Thibet in družega blaga za cerkvene obleke, kakor tudi mnogoverstnih dežnikov popolnoma svilnatih **Grós, Alpaca, Luster**.

Prevezemajo se vsakojake naročbe za izdelavanje cerkvenih oblek, vse po najnižjih cenah brez bojazni pred konkurenco.

Mojštre se franko pošiljajo in se vsako naročilo iz dežele izverši po pošti.

Učiteljske službe.

Za prihodnju školsku godinu se razpisujú u ovom kotaru sledeče učiteljske službe sa dohodci odmerjenimi po zemaljskom zakonu od 3. Novembra 1874:

1. Služba učitelja III verste u Rukavcu, hervatskim učnim jezikom;

2. Služba učitelja III verste u Moščenicah, hervatskim učnim jezikom;

3. Služba učitelja III verste u Tatreh, sa slovenskim učnim jezikom, i

4. Služba učiteljice III verste u Kastvu, za hervatskim učnim jezikom.

Prošnje sa dokazi starosti, sposobnosti i dosedanjega službovanja imadu se od onih, koji su jurve u službi, tragom predpostavljene oblasti, a od onih, koji još ne služuju, ravnim putem, naj dalje do 10. oktobra t. g. na ovo c. k. kot. šk. vječe predložiti.

OD C. K. KOTARSKOGA ŠKOLSKOGA VJEČA
U VOLOSKOJ, dne 6. septembra 1877.